בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ

דַּרְכֵי אִישׁ

גִּלָּיוֹן שְׁבוּעִי מִמִּשְׁנָתוֹ הַטְּהוֹרָה שֶׁל כ"ק מו"ר
הָרַה"צ **רַבִּי יִצְחָק שְׁמוּאֵל אַהֲרֹן לֶעְזֶער** שְׁלִיט"א
יוֹצֵא לָאוֹר עַל יְדֵי חַסִידֵי בְּרֶסְלֶב, יַבְנְאֵל עִיר בְּרֶסְלֶב – עִיר הַשִּׂמְחָה

פָּרָשַׁת שְׁלַח תשפ"ג | גִּלָּיוֹן קי"ד

'שָׁם'

אַל תַּחְשֹׁב עַל 'שָׁם', תִּתְמַקֵּד עַל 'פֹּה'!

* * *

פַּעַם דִּבֵּר מו"ר שְׁלִיט"א בַּאֲרִיכוּת מֵעִנְיַן שִׂיחַת קָדְשׁוֹ שֶׁל מוֹהֲרַא"שׁ זי"ע, שֶׁאָמַר שֶׁיֵּשׁ קְלִפָּה הַנִּקְרֵאת 'שָׁם', שֶׁאָדָם חוֹשֵׁב תָּמִיד "אִם הָיִיתִי בְּמָקוֹם פְּלוֹנִי – הָיִיתִי מַצְלִיחַ, בַּמָּקוֹם הַזֶּה קָשֶׁה לִי... אִם הָיִיתִי בְּמָקוֹם אַחֵר – הָיָה לִי טוֹב, בַּמָּקוֹם שֶׁבּוֹ אֲנִי נִמְצָא – לֹא"... וְהִנֵּה הוּא הוֹלֵךְ מִמְּקוֹמוֹ וּמַגִּיעַ לַמָּקוֹם הַשֵּׁנִי – "לֹא, הַמָּקוֹם הַשְּׁלִישִׁי הוּא טוֹב"... מַגִּיעַ לַמָּקוֹם הַשְּׁלִישִׁי – "חֶבֶל, הַמָּקוֹם הָרִאשׁוֹן הָיָה הֲכִי טוֹב"... אָדָם כָּזֶה הוּא אַף פַּעַם לֹא מֻרְצֶה, וְאֵין לוֹ שׁוּם מְנוּחָה בְּחַיָּיו, רַחֲמָנָא לִצְלָן.

הִמְשִׁיךְ מו"ר שְׁלִיט"א וְאָמַר, שֶׁמּוֹהֲרַא"שׁ הַקָּדוֹשׁ הָיָה רָגִיל לְהַלְבִּישׁ אֶת זֶה בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק א, סִימָן כד), שֶׁהָסָבֵי דְּבֵי אַתּוּנָא שָׁאֲלוּ אֶת רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָא: **אִמְצָעוּתָא דְּעָלְמָא הֵיכָא** – הֵיכָן הִיא הַנְּקֻדָּה הַמֶּרְכָּזִית שֶׁל הָעוֹלָם? **זַקְפָא לְאֶצְבָּעֲתֵהּ, אָמַר לְהוּ: הָכָא** – זָקַף אֶצְבָּעוֹ וְאָמַר: כָּאן!

פֵּרֵשׁ מוֹהֲרַא"שׁ הַקָּדוֹשׁ, שֶׁזֶּהוּ הַגִּלּוּי הַקָּדוֹשׁ שֶׁרַבֵּנוּ זַ"ל מְגַלֶּה כָּאן: הַמָּקוֹם שֶׁבּוֹ אַתָּה נִמְצָא עַכְשָׁו – זוֹ הַנְּקֻדָּה הַמֶּרְכָּזִית שֶׁל הָעוֹלָם, וְדַיְקָא בּוֹ אַתָּה יָכוֹל לְדַבֵּק עַצְמְךָ אֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וְזֶהוּ הָרֶמֶז בְּדִבְרֵי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָה, שֶׁזָּקַף אֶצְבָּעוֹ וְאָמַר "הָכָא", כִּי 'הָכָא' הוּא גִּימַטְרִיָּא כ"ו – שֵׁם הַוָ"ה, לְהוֹרוֹת לָאָדָם: כָּאן תְּדַבֵּק עַצְמְךָ אֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וְאַל תְּבַלְבֵּל עַצְמְךָ שֶׁ"שָׁם יִהְיֶה לִי טוֹב, פֹּה לֹא טוֹב לִי"... **פֹּה** זֶה הַמָּקוֹם הֲכִי טוֹב לְךָ!

וְאָמַר מו"ר שְׁלִיט"א, שֶׁמּוֹהֲרַא"שׁ הָיָה מִתְאֵר זֹאת עַל אָדָם הַחוֹשֵׁב "אֵלֵךְ אֶל הַכּוֹתֶל הַמַּעֲרָבִי, בְּוַדַּאי וּבְוַדַּאי **שָׁם** תִּהְיֶה לִי הִתְעוֹרְרוּת רַבָּה"... וְהִנֵּה הוּא מַגִּיעַ וְלֹא מֵאִיר לוֹ... אָז הוּא אוֹמֵר: "אַיי חֶבֶל, הָיִיתִי צָרִיךְ לִהְיוֹת עַכְשָׁו בְּמִירוֹן, אִם הָיִיתִי עַכְשָׁו אֵצֶל רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחַאי בְּמִירוֹן – הָיָה טוֹב"... וְהִנֵּה הוּא מַגִּיעַ לְרַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחַאי, וְלֹא הוֹלֵךְ... אָז הוּא חוֹשֵׁב לַיִּלֵךְ לְקֶבֶר רָחֵל... **אַף פַּעַם אֵין לוֹ רְגִיעָה!**

הַכְּלָל, אָדָם צָרִיךְ לָדַעַת אֶת הַלִּמּוּד הַזֶּה: הֵיכָן שֶׁאַתָּה נִמְצָא – תִּמְצָא שָׁם אֶת הַשְּׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה, תְּדַבֵּק עַצְמְךָ אֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא דַּיְקָא בְּאוֹתוֹ הַמָּקוֹם, אַל תְּבַלְבֵּל עַצְמְךָ מִמְּקוֹמוֹת אֲחֵרִים; אַתָּה נִמְצָא עַכְשָׁו בַּבַּיִת? תְּדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא! הִגַּעְתָּ לַכּוֹתֶל הַמַּעֲרָבִי? תְּדַבֵּק עַצְמְךָ שָׁם אֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא! אַתָּה מַגִּיעַ לְרַשְׁבִּ"י? שָׁם תְּדַבֵּק עַצְמְךָ אֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא!

וְאָמַר מו"ר שְׁלִיט"א, שֶׁזֶּהוּ מַה דְּאִיתָא בְּדִבְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים גַּבֵּי קַבָּלַת הַתּוֹרָה (שַׁבָּת פט.): **כְּפָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עֲלֵיהֶם אֶת הָהָר כְּגִיגִית, וְאָמַר לָהֶם 'אִם אַתֶּם מְקַבְּלִים הַתּוֹרָה – מוּטָב, וְאִם לָאו – שָׁם תְּהֵא קְבוּרַתְכֶם'**; וְיֵשׁ לְדַקְדֵּק, מַהוּ שֶׁאָמַר לָהֶם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא "'שָׁם' תְּהֵא קְבוּרַתְכֶם"? לְכְאוֹרָה הָיָה צָרִיךְ לוֹמַר "'פֹּה' תְּהֵא קְבוּרַתְכֶם", דְּהַיְנוּ תַּחַת הָהָר, וּמַהוּ שֶׁאָמַר "שָׁם"?

עַל פִּי הָאֱמוּר מוּבָן שֶׁפִּיר, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אוֹמֵר לְעַם יִשְׂרָאֵל: אִם תְּקַבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה - בְּכָל מָקוֹם שֶׁתִּהְיוּ, לֹא מְשַׁנֶּה הֵיכָן, תָּמִיד תִּהְיוּ מְחֻבָּרִים עִמָּהּ, וּכְמוֹ שֶׁבֶּאֱמֶת הָיָה - שֶׁלֹּא נִשְׁאֲרוּ בְּהַר סִינַי, אֶלָּא נָסְעוּ מִשָּׁם כְּדֵי לְהַכְנֵס לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וּלְקַיֵּם אֶת מִצְוֹוֹת הַתּוֹרָה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אֲבָל אִם לֹא תְּקַבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה, אֲזַי "שָׁם" - תִּהְיֶה קְבוּרַתְכֶם, קְלִפַּת "שָׁם", זוֹ "תִּהְיֶה קְבוּרַתְכֶם", כִּי לְכָל מָקוֹם שֶׁתַּגִּיעוּ - לֹא תִּהְיוּ מְרוּצִים, וְלֹא יִהְיֶה לָכֶם סִפּוּק וַהֲנָאָה, מַה שֶּׁאֵין כֵּן אִם זוֹכִים לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה בֶּאֱמֶת, זוֹכִים לְקַבֵּל אֶת הַלִּמּוּד הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה, לְדַעַת שֶׁבַּמָּקוֹם שֶׁבּוֹ אֲנִי נִמְצָא - זֶה הַמָּקוֹם שֶׁלִּי, וּבוֹ אֲנִי יָכוֹל לְהַגִּיעַ לְהַכֹּל...

סִיּם מוֹ"ר שְׁלִיטָ"א שִׂיחָתוֹ הַנִּחוּצָה, שֶׁאִם אָדָם זוֹכֶה לְקַבֵּל אֶת הַלִּמּוּד הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה, וְלְקַבֵּעַ אוֹתוֹ הֵיטֵב בְּנַפְשׁוֹ כְּיָתֵד בַּל תִּמּוֹט, עַל יְדֵי זֶה מִתְקַיֵּם בּוֹ דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת סְפִירַת הָעֹמֶר, סְעִיף א): **"עַל יְדֵי סְפִירַת הָעֹמֶר נִצּוֹלִין מִגְּרוּשׁ"** - הוּא זוֹכֶה לְהִנָּצֵל מֵעִנְיַן שֶׁל 'גֵּרוּשׁ' [שֶׁזּוֹ הָיְתָה קְלָלַת קַיִן (בְּרֵאשִׁית ד, יב) "נָע וָנָד תִּהְיֶה בָּאָרֶץ"], וְזוֹכֶה לִמְנוּחָה אֲמִתִּית, וּמָה הַקֶּשֶׁר לִסְפִירַת הָעֹמֶר? אֲבָל יָדוּעַ, שֶׁעִנְיַן שֶׁל סְפִירָה שַׁיָּךְ בְּגִ' חֲלָקִים שֶׁל הַבְּרִיאָה: עוֹלָם, שָׁנָה, נֶפֶשׁ; סְפִירַת הָעֹמֶר הִיא סְפִירַת "שָׁנָה" - שֶׁסּוֹפְרִים אֶת הַיָּמִים מִיְּצִיאַת מִצְרַיִם עַד קַבָּלַת הַתּוֹרָה, וְיוֹדְעִים שֶׁכָּל יוֹם אֶפְשָׁר לְמַלְּאוֹת אוֹתוֹ עִם נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת וַהֲכָנָה אֲמִתִּית לְקַבָּלַת הַתּוֹרָה. סְפִירַת "נֶפֶשׁ" הִיא סְפִירַת כָּל נֶפֶשׁ מִיִּשְׂרָאֵל, שֶׁיּוֹדְעִים שֶׁכָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל חָשׁוּב וְיָקָר מְאֹד בְּעֵינֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְהוּא אוֹת בְּסֵפֶר תּוֹרָה, וּצְרִיכִים לְהִתְאַחֵד עִמּוֹ, וְעַל כֵּן קוֹרְאִין פָּרָשַׁת בַּמִּדְבָּר - שֶׁהִיא הַפָּרָשָׁה שֶׁל סְפִירָתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל - תָּמִיד לִפְנֵי חַג הַשָּׁבוּעוֹת. וּסְפִירַת "עוֹלָם" הִיא סְפִירַת כָּל מָקוֹם שֶׁאָדָם נִמְצָא בּוֹ, לָדַעַת שֶׁמִּן הַמָּקוֹם הַהוּא אֶפְשָׁר לוֹ לְהִתְקָרֵב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְגַם עִנְיַן זֶה מָזְכָּר בְּפָרָשִׁיּוֹת אֵלּוּ - בַּמִּדְבָּר, נָשֹׂא, בְּהַעֲלֹתְךָ, שֶׁהֵם דִּגְלֵי יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר, וּנְסִיעָתָם מִמָּקוֹם לְמָקוֹם, לְתַקֵּן בְּכָל מָקוֹם אֶת כָּל מַה שֶּׁהָיוּ צְרִיכִים לְתַקֵּן כְּדֵי לְהַגִּיעַ לִשְׁלֵמוּתָם.

עַל כֵּן בְּיָמִים אֵלּוּ שֶׁל סְפִירַת הָעֹמֶר שֶׁעוֹסְקִים בְּמִצְוַת סְפִירַת הַיָּמִים מַמָּשׁ, אָז הַזְּמַן מְסֻגָּל גַּם לִסְפֹּר אֶת הַמָּקוֹם שֶׁאָדָם נִמְצָא בּוֹ, וְלָדַעַת שֶׁאֶפְשָׁר לוֹ לִמְצֹא אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בִּמְקוֹמוֹ, וְעַל יְדֵי זֶה יִנָּצֵל מִגֵּרוּשׁ, שֶׁהוּא עִנְיַן גָּלוּת וְטִלְטוּל מִמָּקוֹם לְמָקוֹם, כִּי סוֹפֵר וּמַחְשִׁיב אֶת הַמָּקוֹם שֶׁלּוֹ, וְלֹא אוֹמֵר תָּמִיד "אֲבָל 'שָׁם' יִהְיֶה לִי טוֹב; 'שָׁם' אֲנִי אַצְלִיחַ; 'שָׁם' אֶהְיֶה שָׂמֵחַ", **תִּתְמַקֵּד עַל מְקוֹמְךָ! תִּמְצָא 'פֹּה' אֶת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ!**

כָּךְ זוֹכֶה הָאָדָם לִהְיוֹת מְאֻשָּׁר בִּימֵי חַיָּיו, הַשָּׁלוֹם הָאֲמִתִּי שׁוֹכֵן בְּבֵיתוֹ, הוּא תָּמִיד שָׂמֵחַ בְּחֶלְקוֹ, וּמְחַיֶּה עַצְמוֹ בִּמְקוֹמוֹ; אַשְׁרֵי לוֹ וְאַשְׁרֵי חֶלְקוֹ!

* * *

הַנְהָגוֹת וְהַדְרָכוֹת אֵצֶל מוֹ"ר שְׁלִיטָ"א

זְהִירוּת בִּקְרִיאַת שְׁמַע בִּזְמַנָּהּ

א. כַּמָּה פְּעָמִים דִּבֵּר מוֹ"ר שְׁלִיטָ"א מֵעִנְיַן הַזְּהִירוּת שֶׁיֵּשׁ בַּאֲמִירַת קְרִיאַת שְׁמַע בִּזְמַנָּהּ, וְאָמַר שֶׁהַלֹּא זוֹ מִצְוַת עֲשֵׂה מִדְּאוֹרַיְתָא בְּדִיּוּק כְּמוֹ אֲכִילַת כַּזַּיִת מַצָּה בְּלֵיל פֶּסַח, וְכֵן מִצְוַת סֻכָּה וְכוּ', אוּלָם אֲנָשִׁים לֹא שָׂמִים לֵב עַל כָּךְ, וְכִי יַעֲלֶה עַל דַּעַת מַאן־דְּהוּא לֹא לֶאֱכֹל כַּזַּיִת מַצָּה בְּלֵיל פֶּסַח?... בְּוַדַּאי שֻׁכֻּלָּם מְדַקְדְּקִים בָּזֶה, וּמַחֲמִירִין בְּעִנְיָנִים אֵלּוּ, וּמַדּוּעַ שֶׁלֹּא יְדַקְדְּקוּ גַּם כֵּן בַּאֲמִירַת קְרִיאַת שְׁמַע בִּזְמַנָּהּ? הֲלֹא קְרִיאַת שְׁמַע זֶה בְּדִיּוּק אוֹתוֹ הַדָּבָר! שְׁנֵיהֶם מִצְוַת עֲשֵׂה מִדְּאוֹרַיְתָא, רַק הַהֶבְדֵּל הוּא שֶׁקְּרִיאַת שְׁמַע הִיא מִצְוַת עֲשֵׂה שֶׁיֵּשׁ לָנוּ בְּכָל יוֹם וָיוֹם, וּצְרִיכִין לְהִזָּהֵר בָּזֶה מְאֹד.

וּפַעַם יָשַׁבְנוּ בְּצִלּוֹ הַטָּהוֹר בְּ"שְׁטִיבֶּל מוֹהֲרָא"ש", וְאָמַר לָנוּ בְּחֵן מְיֻחָד: **"אֲנִי מַכֶּרֶת לוֹמַר זֹאת בָּרַבִּים, שֶׁאֲפִלּוּ שֶׁאָנוּ מִתְפַּלְּלִים פֹּה מְעַט בְּאִחוּר, אַף עַל פִּי כֵן יֵשׁ זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁהוּא מִדְּאוֹרַיְתָא, וּזְמַנָּהּ כְּפִי הַמּוּבָא**

בַּלּוּחוֹת הַמְּדֻפָּסוֹת, אוֹ כְּפִי שִׁיטַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם שֶׁהוּא מֻקְדָּם קָצָת, אוֹ כְּפִי שִׁיטַת הַגְּרָ"א וּבַעַל הַתַּנְיָא, שֶׁהוּא כְּמוֹ שְׁלֹשִׁים וְתֵשַׁע דַּקּוֹת אַחַר כָּךְ, אֲבָל מִכָּל מָקוֹם לֹא יְאַחֵר מִשָּׁעָה תֵּשַׁע, וּכְמוֹ שֶׁמּוֹהֲרָא"שׁ הָיָה תָּמִיד אוֹמֵר "קְרִיאַת שְׁמַע לֹא יְאַחֵר מִשָּׁעָה תֵּשַׁע"[א], אַשְׁרֵי הַמְדַקְדֵּק בְּמִצְווֹת וּמִשְׁתַּדֵּל לָצֵאת יְדֵי כָּל הַשִּׁיטוֹת, וּבְפָרָט בְּמִצְוָה גְּדוֹלָה וְרָמָה כָּזֹאת שֶׁהוּא קַבָּלַת עֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם וֶאֱמונַת הַיִּחוּד, לָמָּה לֹא יְהַדֵּר לְקַיֵּם אוֹתָהּ בְּהִדּוּר רַב כְּפִי כָּל הַשִּׁיטוֹת, וְעַל כֵּן צְרִיכִין לְדַקְדֵּק לִקְרוֹא קְרִיאַת שְׁמַע קֹדֶם סוֹף הַזְּמַן, אֲפִלּוּ כְּשֶׁמִּתְפַּלְּלִין יוֹתֵר מְאֻחָר"; אַשְׁרֵי הַמַּטֶּה אָזְנוֹ הֵיטֵב לְקוֹל הַצַּדִּיקִים, וּמְצַיֶּת לְכָל הַיּוֹצֵא מִפִּיהֶם, וְאָז בְּוַדַּאי לְכָל טוּב הַגָּנוּז יִזְכֶּה.

* * *

יוֹצֵא לָאוֹר לְעִלּוּי נִשְׁמַת הָרַב הֶחָסִיד **רַבִּי בִּנְיָמִין בֵּיינוּשׁ בֶּן רַבִּי יְחֶזְקֵאל שְׂרָגָא** זַ"ל; הָרַבָּנִיּוֹת הַצַּדְקָנִיּוֹת מָרַת יַחְנֶא שִׁפְרָה **בַּת רַבִּי** אָשֵׁר יְשַׁעְיָה ע"ה, וּמָרַת חִינְקָא חַיָּה **בָּאבָּא בַּת רַבִּי אַבְרָהָם** דֹּב ע"ה; הָאִשָּׁה הַכְּשֵׁרָה מָרַת **לִיאַת שָׂרָה בַּת מָרְדְּכַי** וּמִיכַל **רוֹנִית בַּת** יִצְחָק; ה"ה אֱמִיל בֶּן **אַבְרָהָם** וְפָאִינָה **פְּרִידָא בַּת** יַעֲקֹב אֲשֶׁר בְּחַיֵּיהֶם וּבְמוֹתָם לֹא נִפְרְדוּ, וְיִזְכּוּ לְעִלּוּי נִשְׁמָה גָּדוֹל בִּזְכוּת פְּעֻלּוֹתֵיהֶם הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל צֶאֱצָאֵיהֶם שֶׁהוֹתִירוּ אַחֲרֵיהֶם בְּרָכָה

* * *

לְקַבָּלַת הַגִּלָּיוֹן בְּדוא"ל בְּכָל שָׁבוּעַ, וּלְכָל עִנְיְנֵי הַגִּלָּיוֹן: a208abc@gmail.com

---

א. שֶׁהוּא שִׁיטַת הַקָּאמַארְנָא (בְּסִפְרוֹ שֻׁלְחַן הַטָּהוֹר, סִימָן נח) וְעוֹד פּוֹסְקִים, שֶׁזְּמַן קְרִיאַת שְׁמַע קְבוּעַ כָּל הַשָּׁנָה לְשָׁעוֹת שָׁווֹת שֶׁהוּא שָׁעָה תֵּשַׁע.